30/07/2019

“Έπιασα Άδη! Κύριε, εγώ τελείωσα. Πιο κάτω δεν υπάρχει!”

/ Αγιορείτικα

Ηλίας Λιαμής, δρ. Θεολογίας, Καθηγητής Μουσικής-Πρόεδρος της Συνοδικής Υποεπιτροπής Καλλιτεχνικών Εκδηλώσεων της Εκκλησίας της Ελλάδος

Στο μικρό λεωφορείο από Καρυές προς Ιβήρων:

«Πρώτη φορά στο Όρος;»

«Εικοστή, τα τελευταία 20 χρόνια».

«Δεν το βαρέθηκες έ;»

«Το ξέρω πως θα ΄πρεπε, αλλά κάθε φορά είναι σαν να ‘ναι η πρώτη. Και να φανταστείς, κάθε φορά το ίδιο σενάριο».

«Δηλαδή;»

«Αδελφέ μου, τι να σου πω! Ξεκινώ πάντα απ΄ την Ουρανούπολη σαν ένας

φυσιολογικός επισκέπτης. Υπέροχο το ταξιδάκι μέχρι τη Δάφνη. Όλα γλυκά, όλα αναμενόμενα, όλα και πρωτόγνωρα. Μόλις φτάνω στη Δάφνη, η γνωστή βιασύνη, το πούλμαν για Καρυές, τα μπαγκάζια στον οδηγό, μια θέση, αν προλάβω, παράθυρο. Ο δρόμος ν΄ αρχινάει, ανηφοριά, σιγά-σιγά, και γρήγορα η θάλασσα από κάτω ‘‘πιάτο’’. Σε λίγο, πυκνή βλάστηση που όλο και ψηλώνει, μέχρι που νομίζεις ότι περνάς κάτω από πράσινες αψίδες για έναν προορισμό που πάντα τον ξέρεις και πάντα τον περιμένεις. Κι εκεί, σιγά-σιγά, όσο η βλάστηση ψηλώνει, κάτι περίεργο, πάντα κάτι περίεργο».

«Δηλαδή;»

«Λογισμοί!»

«Τι λογισμοί;»

«Λογισμοί απίστευτης μαυρίλας, απίστευτης σιχασιάς, που πότε δεν φανταζόσουν πως κρύβεις μέσα σου. Λογισμοί κατάκρισης για όλον τον κόσμο, ακόμη και για τα πιο αγαπημένα σου πρόσωπα. Λογισμοί καχυποψίας, επιθετικότητας και απόλυτης καταφρόνιας. Και μαζί μ΄ αυτούς, άλλες σκέψεις, αισχρές. Σα να περιπλανιέται το μάτι και να τα έχει όλα μόνο για βρώση και πόση. Και φαντασίες ! Πολλές φαντασίες που να γεμίζουν τον νου με δυσωδία και την ψυχή με μια αφόρητη ενοχή. Κι εκεί ακριβώς αρχίζουν τα χειρότερα».

« Έχει και χειρότερα;»

« Όλα υποφέρονται, έστω και με δυσκολία. Αυτό όμως που δεν αντέχεται είναι η αποστροφή και η σιχασιά του ίδιου σου του εαυτού. Να φτάνεις στο σημείο να αναρωτιέσαι τι θέση έχεις εσύ μέσα σ΄ αυτή την υπέροχη Δημιουργία. Να απορείς εάν υπάρχει έστω και ένας καλός σκοπός για να υπάρχεις. Να αγανακτείς βλέποντας πως ο κόσμος δεν έχει τίποτε καλό να περιμένει από σένα. Και να διαλύεσαι από το ενδεχόμενο, τι θα σκεφτόντουσαν οι άλλοι για σένα αν μάθαιναν τον βόρβορο που κουβαλάς. Να κοιτάς γύρω σου αυτή την παραδείσια φύση και να περιμένεις από στιγμή σε στιγμή το ξίφος τού αρχαγγέλου να σου δείχνει τον δρόμο της εξόδου. Να κλείνεις τα μάτια και ο νους να γεμίζει με κάτι χειρότερο από μαύρο: Ένα αποπνικτικό και αρρωστημένο κίτρινο, που να λες, αυτό είναι το χρώμα της οργής του Θεού, που όπου να ΄ναι, έρχεται να σε εξαερώσει».

«Και τι κάνεις τότε;»

«Θυμάμαι, τις πρώτες φορές αποφάσιζα να κατέβω αμέσως από το λεωφορείο, να πάρω με τα πόδια τον δρόμο της επιστροφής και να βρεθώ στο πρώτο πλεούμενο, να ξαναβγώ στον κόσμο να γλυτώσω. ‘‘Τι γυρεύω εγώ’’ σκεφτόμουνα ‘‘ανάμεσα σ’ αυτούς τους άγιους ανθρώπους!’’

«Κατέβηκες ποτέ;»

«Θες η δειλία μου, θες η ντροπή, πάντα κάτι γινόταν κι έμενα. Έσερνα τα βήματα μου στο καλντερίμι των Καρυών, σαν να κουβαλούσα τρεις τόνους βάρος, ανέβαινα του μικρού λεωφορείου τα σκαλιά κι άρχιζα τη διαδρομή για τον προορισμό μου. Πάντα ίδιες σκέψεις, καθώς το μάτι περιπλανιόταν μέσα από το μικρό τζάμι: ‘‘Έπιασα Άδη! Κύριε, εγώ τελείωσα. Πιο κάτω δεν υπάρχει!’’ Ήταν μάλιστα φορές που, χωρίς να το καταλάβω, ψιθύριζα του Ιωνά τα λόγια: ‘‘Καλόν μοι ἀποθανεῖν με ἢ ζῆν. Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου’’. Και στο αποκορύφωμα, μια σκέψη απαίσια και ελκυστική σαν την πιο μεγάλη μαύρη τρύπα τού διαστήματος: ‘‘Αν ήσουν φιλότιμος θα ΄πρεπε να πας να αυτοκτονήσεις. Τι γυρεύεις εσύ, ένα αισχρό ανθρωποειδές, ανάμεσα στους ανθρώπους. Πες μου έναν λόγο για να συνεχίσεις να ζεις’’. Και, ειλικρινά στο λέω αδερφέ μου, τέτοιο λόγο σ΄ αυτές τις στιγμές, μέχρι σήμερα δε βρίσκω».

«Και έπειτα;»

«Τι να σου πω; Περνάνε οι στιγμές και σε λίγο δεν βλέπω τίποτα. Τα μάτια πλημμυρίζουνε πικρά δάκρυα και όλα, άνθρωποι, το μικρό παράθυρο, τα δέντρα έξω, διαλύονται σε μικρά σχήματα και παραμορφώνονται σαν να κολυμπάς σ’ ένα βυθό θανάτου. Κι εκεί που είσαι έτοιμος να πεις στον οδηγό ‘‘σταμάτα σε παρακαλώ. Εδώ κατεβαίνω’’, κάτι σαν χέρι με ακουμπά εδώ, στο δεξί μου χέρι, ανάμεσα στον αγκώνα και στον καρπό. Πάντα εκεί, στο ίδιο σημείο! Άγγιγμα πιο αληθινό από εκείνο της γυναίκας μου, ή του γιατρού μου, που πριν κάτι χρόνια, βέβαιος πως ήμουν βαριά, ήρθε από το βάθος του διαδρόμου του νοσοκομείου και με ακούμπησε ακριβώς εκεί, λέγοντας μου: ‘‘Δεν είναι τίποτα’’.

«Και φεύγουν όλα;»

«Από και πέρα δεν ξέρω τι συμβαίνει. Ξέρεις, δεν φεύγει η συνείδηση του βορβόρου της ψυχής. Αρχίζω όμως, σιγά-σιγά, και βλέπω τον εαυτό μου μέσα από άλλη ματιά. Όχι πως εξαφανίζονται αυτά τα θλιβερά, που βλέπω μέσα μου. Αυτός είμαι! Ένα όμως πράγμα αλλάζει: Η αποδοχή. Νιώθω έντονά μια παρουσία που με αποδέχεται και που ακόμη πιστεύει σε μένα. Την ώρα εκείνη νιώθω σαν τον Πέτρο,

που όταν ανέβηκε στη βάρκα του ο Χριστός, εκείνος, βλέποντας το θαύμα των ψαριών που γέμισαν τα δίχτυα του, φώναξε: ΄΄Έξελθε ἀπ’ ἐμοῦ, ὅτι ἀνὴρ ἁμαρτωλός εἰμι, Κύριε΄΄. Τα δάκρυα συνεχίζονται, πιο πολλά, αλλά και διαρκώς πιο γλυκά. Τις πρώτες φορές γινόμουν και ρεζίλι. Μια φορά με πήρα είδηση ο διπλανός μου και με αληθινό ενδιαφέρον ‘‘τι πάθατε’’, με ρώτησε. Ούτε που μπορούσα να του μιλήσω. Κούνησα λίγο καθησυχαστικά το κεφάλι και προσπάθησα να κρυφτώ. Μετά έμαθα και ποτέ πια δεν έρχομαι στο Όρος χωρίς τα σκούρα μου γυαλιά.
«Και πού τελειώνει όλο αυτό;»

«Δεν ξέρω. Ο χρόνος χάνει τη ροη του. Οι άγνωστοι διπλανοί μου γίνονται ποιο οικείοι κι απ’ τους γονιούς μου και τα δέντρα έξω λάμπουν. Όλος ο κόσμος γίνεται μια αγκαλιά και φτάνω να ΄μαι απόλυτα βέβαιος πως τίποτε κακό δεν μπορεί να συμβεί στη ζωή μου, όσο... κακό και να ΄ναι. Μα πάνω από όλα, αισθάνομαι την ανάγκη να κάνω στον εαυτό μου μια μεγάλη αγκαλιά. Να του σκουπίσω τα μάτια, να τον πιάσω από το χέρι και να συνεχίσουμε να ζούμε μαζί χωρίς να περιμένουμε από κανέναν τίποτα και έτοιμοι να δώσουμε σε όλους τα πάντα».

Μένω σιωπηλός, όσο εκείνος ψάχνει στο τσαντάκι του για τα μαύρα του γυαλιά. Τα φοράει και γυρίζει να χαζέψει δήθεν έξω από το παράθυρο. Δεν μου φτάνει όμως. Μετά από λίγο ξαναρωτάω:

«Και σε τι διαφέρουν οι πρώτες φορές απ’ τις τελευταίες;»

Ξαναγυρίζει προς τα μένα και βγάζει τα γυαλιά. Πιο γλυκιά κοκκινίλα σε μάτια δεν έχω ξαναδεί.

«Σε τίποτα. Μόνο που είμαι πια μαθημένος».

«Δηλαδή;»

«Πάντα η ίδια διαδικασία, πάντα οι ίδιες σκέψεις, πάντα ο ίδιος Άδης, πάντα το ίδιο ‘‘Κύριε εγώ τέλειωσα’’. Τώρα όμως έμαθα να περιμένω. Έφυγε ο πανικός, να ψάχνω αλαφιασμένος έξοδο από τη φρίκη. Τώρα περιμένω κάποιου άλλου την πρωτοβουλία και το δικό του άγγιγμα, πάντα εκεί, στο δεξί χέρι, ανάμεσα στον καρπό και στον αγκώνα. Και να σου πω κάτι: Ποτέ δεν προδόθηκα, ποτέ δεν έμεινα στο κενό. Κι ας γέμιζαν τον νου μου περίεργες φωνές, κάτι σαν : ‘‘Φέτος μην περιμένεις’’.

«Και πόσο κρατάνε όλα αυτά;»

«Με τα πάνω και τα κάτω τους, όσο είμαι μέσα. Όταν το πούλμαν αρχίζει και

παίρνει την κατεβασιά για Δάφνη για την αναχώρηση, νιώθω πως, όχι μόνο το λεωφορείο, αλλά κι ο νους μου, κατεβαίνουν. Στην αρχή αναρωτιόμουνα: ‘‘Πού πάω; Πού επιστρέφω; Εκεί κάτω, πάλι θα βυθιστώ στα τρέχοντα, πάλι το ΄μέσα΄ μου θα σκληρύνει’’».

«Και τι απάντηση βρήκες;»

«Καμιά. Μόνο που πεντέξι χρόνια μετά την πρώτη μου επίσκεψη, είχα ένα άσκημο χτύπημα με τη μηχανή. Καθώς πήγαινα στην εθνική, κάποιος από το πουθενά άνοιξε λίγο την πόρτα και το δεξί μου γόνατο σχεδόν διαλύθηκε. Μετά το γύψο άρχισα φυσικοθεραπεία που στην αρχή ήταν πολύ δύσκολα. Δυο τρεις φορές τη βδομάδα ερχόταν σπίτι ένας ευγενέστατος φυσικοθεραπευτής για να αρχίσω σιγά-σιγά να περπατάω. Τις πρώτες φορές, κάθε δυο τρία βήματα, έπεφτα. Εκείνος, χωρίς κανένα σχόλιο, ερχόταν να με σηκώσει και συνέχιζα. Στο τέλος και εγώ αγανακτούσα με τον εαυτό μου. ‘‘Απορώ με την υπομονή σου να με σηκώνεις διαρκώς’’, του είπα μια μέρα. ‘‘Εγώ στη θέση σου θα είχα βαρεθεί’’ . Και ξέρεις τι μου απάντησε;’’

«Για ν΄ ακούσω».

«‘‘Φυσικό είναι ακόμη να πέφτεις και δουλειά μου είναι να σε σηκώνω’’». Λοιπόν, τη φράση αυτή την κράτησα γι΄ απάντηση στη μελαγχολία μου, κάθε φορά που παίρνω το δρόμο της επιστροφής. Και την έχω σα να μου την έδωσε, όχι το παλληκάρι εκείνο, αλλά αυτός που κάθε χρόνο με ακουμπά στο χέρι, εκεί, ανάμεσα στον καρπό και τον αγκώνα».

«Και δε μου λες; Γίναν και φέτος όλ’ αυτά;»

Χαμόγελο σπάνιο, ματιά γεμάτη ευγνωμοσύνη, σιωπή!

Ξέρω ένα Περιβόλι, που απ΄ αλλού προσμένεις γλυκασμό και πάντα απ΄ αλλού σού προκύπτει!